

Манасија, Васко Попа

Аутор: Васко Попа

Васко Попа је познати српски писац и академик. Рођен је у Гребенцу код Вршца 1922. године. Писао је кратке стихове, без риме и интерпункције. Најпознатије збирке песама су: "Кора", "Непочин поље", "Усправна земља", "Кућа насред друма", "Живо месо". Умро је у Београду 1991. године.

[БИОГРАФИЈА Васка Попе \(Википедија\)](#)

Књижевни род: лирика

Књижевна врста: рефлексивна (мисаона)

О поезији Васка Попе

Како бисте боље разумели његову поезију, која се махом сматра тешком за разумевање и одгонетање, можда је најбоље да цитирамо самог песника. Наиме, Васко Попа је сматрао да је: "Песник чувар бескрајног пута којим пролазе живе речи."

Можда баш из тог разлога, за овог песника је песма попут затвореног кола, с тим да су песме у непрекидној интеракцији са својим

ствараоцем, то јест песником лично, а у исто време читалац његових песама има потпуну слободу разумевања.

Песничке слике које Васко Попа ствара у свакој својој песми су врло необичне и прилично тешке за тумачење, па и њихова анализа није једноставна. Ради се о томе да је Васко Попа, заправо дозволио сваком читаоцу понаособ да разуме његову поезију врло лично.

Карактеристике поезије Васка Поне су, на првом месту објективност и суздржаност, а одмах затим се осећа и одређена доза хладноће, то јест одсуства емоција, те сува прецизност. Међутим, пажљива анализа стихова Васка Поне показује да се испод свих тих карактеристика крије одређена доза нелагоде, па можда чак и страха.

Оно што је посебно занимљиво када је поезија Васка Поне у питању јесте да у његовим песмама не постоје знакови интерпункције. На тај начин песник у потпуности допушта свом читаоцу да осети ритам песме и не сугерише му ништа. То је још један разлог због чега, посебно поезију Васка Поне свако од нас доживљава на потпуно другачији начин.

Анализа песма ” Манасија “

Да прво поменемо речи које вам можда и нису толико познате. Песма ” Манасија ” помиње зографа, то јест средњевековног сликара, који је махом осликавао цркве. Уз то, помиње се и муслимански то јест турски ратни поклич ” Алах ил Илалах “.

Да бисте што боље разумели песму, важно је да знате о чему то пева Васко Попа. Међу најзначајније споменике средњевековне културе у Србији спада и манастир Манасија, познат и као Ресава. Ктитор манастира Манасија је био деспот Стефан Лазаревић. Манастир који се налази у близини данашњег града Деспотовца је подигнут почетком

15. века, тачније у периоду између 1407. и 1418. године. Главна црква овог манастира је посвећена Светој Тројици, а манастир Манасија је остао упамћен по својеврсној и јединственој школи у то доба, такозваној Ресавској школи у којој су се преписивала многа дела тога доба.

У склопу манастирског комплекса налазе се бројне грађевине, а поред цркве посвећене Светој Тројици, ту су и трпезарија, конак, те тврђава коју чини 11 кула, од којих је највећа она коју називају и Деспотова кула.

Према постојећим историјским подацима Манасија је пуно пута рушена и пљачкана од стране турских освајача. Колико је познато, страдао је већи део манастирских фресака, а према неким прорачунима чак две трећине.

АНАЛИЗА...

ПРВА СТРОФА: На самом почетку песме песник спаја плаво и златно.

Плаво је симбол неба, пространства, морске дубине. ведрине, слободе...

Златно симболизује сунце, сјај, драгоценост, вредност, реткост...

Пространство, па светлост. Сликара почиње да ствара своје дело – гледа пространство и види крајњу светлост.

У последњем прстену видика је последња јабука сунца. Прстен је симбол преданости, вере, заокружености, припадности, док је јабука симбол здравља и живота. Последња јабука сунца је дар од сунца, а сунце је извор живота, али и симбол сјаја ореола светаца, светлост ума и моћи. Песник духовност једног свеца поистовећује се самим сунцем и његовим животним збачајем.

ДРУГА СТРОФА: Песник се обраћа сликару, зоографу који осликава цркву и пита га докле допире његов поглед. Сликара је у уметничком заносу. Његов поглед се губи у сјају и светлости стварања. Он у бојама које наноси на зидове цркве види светлост своје вере. Искључен је из стварно света и нечује звуке из околине.

ТРЕЋА СТРОФА: Ново питање песника упућено сликару. Пита га да ли чује коњицу ноћи и ратни поклич. Ноћ је мрачна и симбол је рушилачке силе, а та сила, та "коњица ноћи" је заправо турска војска која је пуно пута рушила српске светиње. Она долази уз поклич који представља арапске речи хваљена Алаха. Турци у част своје вере и свог хваљеног Алаха руше туђу и то је за њих исправно.

ЧЕТВРТА СТРОФА: Иако се приближава турска војска, сликара наставља да ствара, јер не види ништа друго осим свог дела. Његова кичица не дрхти и његове боје се не плаше. Песник овим стиховима истиче храброст и преданост сликара.

ПЕТА СТРОФА: Коњица је све ближе сликару, поново се чује ратни поклич.

ШЕСТА СТРОФА: Песник и даље поставља питања. Занима га шта сликар види у дну ноћи. Коњица је близу, његова смрт је близу. Ноћ је симбол црнила, а дно црнила симбол смрти.

СЕДМА СТРОФА: Плаво и златно су поново спојени, али обрнутим редом. Светлост, на пространство. Сликара завршава своје дело и одлази у смрт. Светлост је сада у његовој души и преточена у фреску. Његово дело је последњи трептај у оку и већно ће трајати.

УКРАТКО

На самом почетку песме Васко Попа пореди плаво и златно. Плаво као симбол неба, слободе, пространства и ведрине, а златно као симбол сунца, реткости и сјаја. На тај начин, анализа ове песничке слике указује на почетак стварања једне слике:

Плаво и златно

Последњи прстен видика

Последња јабука сунца

Прстен симболише заокруженост и веру, док јабука сунца симболише сам живот, то јест сунце симболично може да се тумачи као ореол светаца. На тај начин се духовност једног свеца поистовећује са самим сунцем.

Потом се обраћа сликару, то јест зографу, који је представљен у уметничком заносу. Па га песник пита докле ли допире његов поглед. Иначе је познато да су средњевековни српски сликари, односно зографи били у некој врсти транса, то јест заноса када би осликавали неку цркву. И управо о томе и говори песма ” Манасија “.

Следи питање да ли се боји да ће његово дело бити ипак уништено, јер долази ” коњица ноћи “, те описује зографово стварањњ:

Кичица твоја не дрхти

Боје се твоје не плаше

Долази ” коњица ноћи “, уз ратни поклич, чиме је Васко Попа заправо представио турску војску, која је пуно пута рушила српске светиње. Али, иако се приближава турска војска, сликар наставља да ствара, јер не види ништа осим свог дела.

Песма ” Манасија ” се завршава стиховима:

Златно и плаво

Последња звезда у души

Последњи бескрај у оку

Сликара завршава своје дело и умире, а светлост је сада у његовој души, преточена у његово дело које је ” последњи бескрај у оку “, јер ће вечно трајати.